

JEKLARSKI TRUST NEHOTE PRIZNAVA VELIKE IZGUBE.

Odjemalci so bili tajno obveščeni, da trust ne more zadostiti naročilom. — Delavci se ne zmenijo za "ultimatum" magnatov. Stavkokazi in pretepači izzivajo izgrede in streljajo na stavarke. Tovarniški železničarji se pridružujejo štrajkarjem.

SPLOŠNI STAVKOVNI POLOŽAJ.

Pittsburgh, Pa. — Orednji stavkovni odbor je dobil v roke "trade bulletin", ki so ga poslali jeklarski trustovi svojim odjemalcom. V tem bulletinu priznava jeklarski magnatje, da je produkcija jekla in železa padla na 40% od normale odkar trajajo štrajki. Trustovci opozarjajo odjemalce, da se naj omeje s naročili le na predmete, ki so še v stari zalogi.

(Ako trust sam pravi, da znaša produkcija jekla samo 40 odstotkov normale, tedaj se lahko z mirno vestjo reče, da resnična produkcija je kotaj 10 odstotkov, kajti bizniški stališče zahteva, da se vedno navajajo višje številke.)

Pittsburgh, Pa., 22. okt. — John Fitzpatrick je danes javil W. Z. Fosterju in Washingtonu, da je splošno simpatična stavka železnih delavcev v široki jeklarskih tovarnih delavcih.

South Chicago, Ill. — Stavkovni voditelji izjavljajo, da je "ultimatum" jeklarskih kraljev, ki je pozival stavarke, da sroda 22. oktobra je zadnji dan, ko se lahko vrnejo na delo z vsemi "privilegiji" temeljito padel v vodo, kakor so padle vse prepjake grožnje in triki. Kompanijski uradniki sami priznavajo, da se je vrnilo "le par sto mož". Leo M. Rogan, tajnik stavkovnega odbora, je dejal, da so zavrženi na tiri Wisconsin Steel kompanije zaštrajkali do zadnjega moža in izjavili so, da bodo stali v boju na strani jeklarskih delavcev do konca.

Youngstown, O. — Črnokožni stavkokazi so tukaj napadli stavkovne straže in trije štrajkarji so bili obstreljeni, druga dva sta pa bila zabodena z nožem, eden smrtonosno.

Stavkokazi in najemniki izvali nemire.

Pittsburgh, Pa. — V Braddocku so nalašč izpustili nekaj stavkokazev in najemnikov iz jeklarne, da provocirajo nemire. Še preden so odšli stavkokazi in najemniki iz jeklarne, je seveda bila obveščena državna policija, da se zbira stavkarji, da napadejo mirne delavce. Komaj so bili stavkokazi in najemniki zunaj tovarne, so že povzročili nemire. Nekaj stavkokaz ali najemnik je izstrelil svoj samokres in ranil nekega pasanta. Komaj je počel strel, je prijezdila državna policija, ki se je zakadila v mirne stavkovne straže. Dirindaj je prišel in policija je udrihala po glavah stavarjev. Dva stavarja, hudo pretepana, sta bila aretirana in odgnana v zapor. Kompanija je s to nesramno provokacijo dosegla svoj namen, kajti že se slika govorice, da bo nastavljenih več deputijev, kar je seveda velika pridobitev za jeklarske podjetnike. Kako nastopajo deputiji proti stavkovnim stražam v Pennsylvaniji, je pa iz prejšnjih poročil znano. Jeklarski podjetniki strmejo na tem, da zdrobe moralo stavarjev, kajti že se jim to posreči, je zanje prav lahka igra.

PRISTANIŠNI DELAVCI V NEW YORKU STAVKAJO DALJE.

New York. — Za predlog, da se pristaniški delavci v newyorških lukah vrnejo na delo, je glasovalo le okrog tisoč stavarjev, dočim je 55.000 drugih za nadaljevanje stavke dokler parobrodne družbe ne pripoznajo njihovih zahtev. Stavka se nadaljuje.

MATI JONES JE PREPRICANA O ZMAGI.

Pobje laži kapitalističnih listov in pravi, da je Amerika polna kajzerjev.

"DENARNI KRALJI SO NAJVEČJI TIRANI".

Chicago. — Mati Jones, sivo-lasa starica, ki je znana organiziranemu ameriškemu delavstvu že dolgo vrsto let valed njenega aktivnega delovanja na industrijalnem polju in ki je zdaj posvetila vse svoje moči boju jeklarskih delavcev, je dejala te dni: "Ako se ameriško ljudstvo kmalu ne osvobodi iz pesti vampirjev jeklarskega trusta in drugih despotov kapitalizma, tedaj sadene Ameriko v dvajsetih letih usoda starorimskega cesarstva."

Stari ženeji, ki pa še ni sključena kljub svoji visoki starosti, se je tresel glas, ko je izgovorila omenjene svaře besede. Mati Jones je pravkar prišla iz Pennsylvanije, kjer je bila zadnji mesec priča vseh brutalnosti, izvršenih nad stavarji po trustovskih teroristih.

"Ameriške matere so poslale svoje sinove v Evropo, da pobijejo kajzerja s prestola," je nadaljevala mati Jones, "toda v Ameriki je več kajzerjev kot jih je kdaj bilo v Evropi. Današnji denarni kralji so tisočkrat nevarnejši in bolj tiranski, kot je bil kralj George III. Amerika ni bila kupljena z denarjem, pač pa je bila pridobljena s krvjo moš in žena, ki so vrjele v socialno pravičnost in industrijalno svobodo. Ali ho mo mirno gledati, kako denarni kralji jemljejo narodu oblast iz rok?"

Gary je odklonil vsako pogajanje z delavskimi zastopniki; odrekal je konferenco s predsednikom Združenih držav. Gary se roga sto milijonom ljudem v Ameriki. Čas je prišel, ko se moramo vprašati: "Kdo je gospodar v Združenih državah? Ljudstvo ali tovarski in morilni jeklarski trust?"

Vpiti, da so tuzemski agitatorji zakrivilli stavko in socialni nepokoj sploh, je velika hinavščina. Že davno — leta 1892 ob času stavke v Homesteadu — so jeklarski mogotci privabili naseljenice v Pennsylvanijo v zvrho, da obdrže nizke plače in da bodo ložje odirali nevedne tuzemce, kot so mogli ameriške domačine. Fakt je, kar sem se sama prepričala, da so inosmrtni delavci danes najbolj ljudje, ki smajo resno ceniti ameriške idejale. Prišli so iz dežel, v katerih so bili zatirani, in upali so, da bodo uživali svobodo in napredek v Ameriki. Navzeli so se principov in idejalov, o katerih so bili poučeni, da so tradicijonalni ameriški principi in idejali in danes zahtevajo, da se Amerika drži svojih tradicij.

Kdo pa je odkril Ameriko in jo civiliziral? Ali niso bili tujeji? Ohožba, da so "tuzemci zanetili štrajk in nezadovoljnost," je laž. Ameriški delavci v jeklarski industriji so ravno tako aktivni v stavki kakor tujerodni delavci. Vsi doma in na tujem rojeni delavci, so prežeti z ameriškim duhom odpora proti vsakemu tiranstvu in krivici.

Govoriljenje o "boljševizmu" je druga hinavščina in bedastoča. Kadar se mi kdo potoži, da je "preveč boljševizma" med nami, mu odgovorim: Nikdar nisem imela časa študirati, kaj je boljševizem, ali če ta beseda pomeni, da (Dolje za 2. strani, 4. kolona)

KAPITALISTI ZAVRGLI GOMPERSOV NAČRT.

Njih Ahlejeva peta je kolektivno pogajanje.

ALI SE INDUSTRIJALNA KONFERENCA RAZBIJE

Washington, 23. okt. — Delavska skupina je danes popoldne ponovila svoje zahteve, da industrijalna konferenca pripozna delavcom pravico kolektivnega pogajanja. Če konferenca ne pripozna tega, tedaj bodo nastopili delavci zapustili konferenco.

Washington, 22. okt. — V strahu, da se industrijalna konferenca razbije vsled dejstva, ker so podjetniki in večina zastopnikov "javnosti" zavrgli princip kolektivnega pogajanja in izravnanja jeklarske stavke, je predsednik konference Lana danes predljal pismo predsednika Wilsona na jutranji seji. Wilson piše, da je bil obveščten o sporu, ki grozi razbiti industrijalno konferenco, in vsled tega apelira na delegate, da se pomirijo in pridejo do kakšnega sporazuma.

"V času, ko se države vsega sveta trudijo, da se izognejo mednarodni vojni, ali naj mi pokažemo, da se moremo voditi naših industrij drugače kakor v civilnem boju? Ali naj sumišenje, uranja in sila za vedno vlada v našem civilnem življenju? Ali naj voditelji naših industrij in delavci neprenehoma žive v kavsu med seboj?"

Tako vprašuje Wilson in zaključuje z apelom na patriotizem delegatov, da se ne smejo raziti brez pobotanja.

Govorni so, da bo predsednik razpustil konferenco sam in imenoval nove delegate, če se sedanjí delegatje ne bodo mogli zediniti. Kakor se čuje, bodo delavski delegatje zapustili konferenco. John Fitzpatrick, ki se mudi v Washingtonu, je dejal, da on je vedel, da konferenca ne prinese nobene rešitve v zadevi jeklarske stavke, toda on je za to, da delavska skupina ostane v konferenci in prisustvuje kompromisu.

Washington, D. C. — Industrijalna konferenca je odklonila Gompersov predlog za kolektivno pogajanje. Delavska skupina je glasovala za kolektivno pogajanje, podjetniška skupina je glasovala solidarno proti njemu, v javnosti skupinai je pa glasovala vedno proti arbitraži. In tako se je zgodilo tudi z drugimi predlogi, ki se nanašajo na kolektivno pogajanje. Spolniti se so besede mr. Barucha, ki pripada sam k podjetniškemu sloju, toda gleda svet brez naočnikov, katere je sprigoval že prve dni zborovanja. Tedaj je mr. Baruch rekel, da je podjetniška skupina zaozostala za tisoč let za duhom časa in zadel je s svojimi besedami žebelj na glavo, kajti kdor odklanja kolektivno pogajanje, se postavlja na avtokratično stališče absolutnega gospodarja. Tako stališče se je pa preživelo v današnji dobi demokracije in ob zarji novega časa.

Samuel Gompers je v dramatičnem nagovoru še enkrat povdarjal potrebo kolektivnega pogajanja. Njegov glas je postal pet nekaterih točkah tresoč, toda njegov govor ni napravil pričakujočega vtisa, kar dokazuje izid glasovanja.

Konferenca je po dvateterski razpravi o kolektivnem pogajanju tam, kjer je bila, ko je pričela zborovati.

Glasovanje o Chadbournovem nadomestnem predlogu, ki dostavlja besedi "in drugih organizacij" in priznava delavskim strokovnim organizacijam pravico do kolektivnega pogajanja, se je vršilo takole: Javnostna skupina za predlog nasproti sta glasovali podjetniška in delavska skupina.

O Russell-Edinottovi resoluciji, ki prizna originalno kolektivno pogajanje, so glasovali takole: Javnostna in podjetniška skupina (Dolje za 2. strani, 4. kolona)

TRI MILJONE FUNTOV SLADKORJA ZA OLAJŠANJE PRIMANJKLJAJA.

Washington, D. C. — Mornariški oddelek je pripravljen dati tri milijone funtov sladkorja iz svoje zaloge, da se zniža primanjkljaj sladkorja v deželi. Mornariški tajnik Daniels je dejal, da se njegov department še nekaj časa bavi s tem vprašanjem.

STAVKA RUDARJEV SE NI ODVRNJENA.

PODJETNIKI VETRAJAJO NA SVOJEM STALIŠČU.

Stavka rudarjev visi zdaj na niti.

Washington, D. C. — Lewis, predsednik rudarske organizacije, je pojasnil, da so zahteve rudarjev popolnoma gospodarskega značaja in da nimajo stika s boljševizmom in drugimi izmi, ki jih zdaj mečejo pod noge rudarjem rudniški podjetniki, da napravijo na javnost napačen vtis.

Vsa znamenja govore, da do zdaj še ni prišlo do najmanjšega sporazuma, ker ne odnehajo rudniški podjetniki od svojega stališča. Delavski tajnik se potruil še prihodnji dan, da doseže nekakšen sporazum, na podlagi katerega bo mogoče razgovarjati o sporu. Rudniškimi podjetnikom je silno krastel greben, ker se Gary in drugi jeklarski podjetniki trdovratno vpirajo kolektivnemu pogajanju in priznanju organizacije.

Radovedni častnikarski poročevalci silijo v vidne uradnike, da bi izvedeli, kakšno stališče bodo zavzeli, če pride do stavke. Uradniki ne želijo, da častnikarski poročevalci ogibajo na svojo pest o stališču uradnikov za slučaj stavke. Pri tem seveda ne hranijo svoje fantazije, ki je vedno naklonjena rudniškim podjetnikom.

Obe skupini sta se sekli v popolnjo Rdečega križa. Delavski tajnik Wilson je obvestil skupino, da je skliceval sestanke, da izravna svoje spore. Apeliral je, naj se sporna vprašanja takoj rešijo in tako odvrne stavka. Za njim je govoril za rudarje Lewis, ki je razložil stališče rudarjev. Povdarjal je, da je potekla doba za stari mesdni dogovor in da nočejo rudniški podjetniki skleniti novega.

Za premogovniške podjetnike je govoril P. H. Penna iz Terre Haute, ki je zopet pogrnil staro izjavo, da so rudarji kršili pogodbo. Delavski tajnik Wilson je po teh izjavah sugestiral, da se zborovanje zaključil do prihodnjega dne, ne da bi se posvetoval z voditelji obeh strank. V programu je, da bo zborovanje trajalo akoraj teden dni.

Sodeč po izjavah voditeljev obeh strank, vsi stavka res na niti, ali navzile temu lahko pride še do sporazuma pred prvim novembrom in so tako prepreči stavka.

OSEM LINČARJEV OBTOŽEN V OMAHI.

Omaha, Neb. — Veleporota je obtožila šest odrastlih moških in dva dečka umora prve vrste v zvezi z linčanjem zamorca Browna 28. septembra, ko je drhal zažgala sodno postopje in malone linčala tudi mestnega lupana.

KARDINAL MERCIER V CHICAGU.

Chicago, Ill. — V torek jutraj je dospel v Chicago znani belgijski kardinal Mercier, ki potuje po Ameriki. Katoličani so ga sprejeli z velikimi ceremonijami.

VERNE.

Chicago in okolice: V petek oblačno in nestalno. Morda dež.

AMERIŠKI IN ANGLEŠKI BANKIRJI IGRAJO ZA PETROGRAD.

Posodili so Kolčaku 50 milijonov dolarjev na temelju vesti, da padeta Petrograd in Moskva.

PETROGRAD PA NOČE PASTI!

London, 22. okt. — Današnje vesti iz Helsingforsa se glase, da je rdeča armada pred Petrogradom dobila pojačanja iz Moskve in pojavil se je dvom, če bo Judenič sploh v stanju vzeti mesto. Finski "vojni veščaki" so v strahu, da bo Judeničeva armada zaleta in uničena. — Britiška admiraliteta javlja danes, da so angleške bojne ladje potopile v pondelek dva boljševiška rušilca v Finskem zalivu. Angleški militaristični eksperti so izgubili upanje, da bi Denikin prešel v Moskvo pred letošnjo zimo, kakor je bilo upati.

New York, 22. okt. — Ameriški in angleški bankirji so stavili zagnje dni \$50.000.000 na karto, da padeta Petrograd in Moskva "vaak čas". Vest o "sijajnih zmagah" Denikina, Kolčaka in Judeniča v njihovi protiboljševiški kampanji so tako prevzele bankirje, da so brez pomisleka posodili omenjeno vsoto "vseruski vladi" v Omsku.

Podrobnosti posojila so še vedno v temi, vendar se je lavelo toliko, da so banke v New Yorku (najbrj Morganove) dale 15 milijonov dolarjev, medtem ko so belgijski bankirji pripraveali okrog 35 milijonov. Poroča se tudi, da se pridruži tudi francoska vlada mednarodnemu finančnemu sindikatu, ki je pripravljen vroči milijone za skrutenje ruske sovjetske republike.

London, 22. okt. — Večrajšnje vesti niso nič kaj razveseljeve za mednarodne imperialiste, ki so razglasili padec Petrograda že pred petimi dnevi. Vesti o "pauzu" se sicer še ponavljajo s pripombami, da je "padec" odločen za "nekaj dni". Judenič je "še vedno kakih sedem ali osem milj" od Petrograda in medtem poročajo, da je v Petrogradu "izbuhnila protiboljševiška revolucija", da je predsednik petrogradskega sovjeta Zinovijev "pobegnil iz mesta in s seboj je odvedel vse moške, ki so sposobni sukati orožje" — kljub temu se pa Petrograd še vedno brani!

Iz Helsingforsa je sinoti prišla brzojavka, da je Judenič kljub svojim uspehom prišel v nenadno nevarnost. Grozi mu boljševiški napad izza hrbta. Judenič menda nima več kot 12.000 mož in zelo malo topništva. Trokijevi veščaki, med katerimi so dobro znani ruski generali, so odprli silovito ofenzivo v smeri proti Gidovu, ki leži za hrbtom Judeničeve bele armade. Poročilo se dalje glasi, da je v Petrogradu pripravljeno 10.000 mož za poulično bojevanje; na vsakem mestnem vogalu in na strehah hiš so pripravljene strojnice in kupi bomb. Na ta način je prišel Judenič med dva ognja, ki mu grozita z obkoljenjem in popolnim uničenjem.

Brezlična brzojavka iz Moskve, datirana v pondeljek, se glasi, da se bojevanje vrši na črti šest milj severno od Krasnega Sela. Sovjetske čete napredujejo. Ljudi boji se vrše tudi ob železnici, ki drži v Vindovu. Sovjetski glavni stan priznava, da so rdeče čete ponovno izpraznile Kijev, toda ustavile so se v severnih predmestjih in ujele veliko število sovražnika. Judenič bo najbrj apeliral na Finsko za pomoč, daspravno je preje odbil sodelovanje s Finci.

Britiška admiraliteta javlja, da so bili vesti o bombardiranju Kronštata po angleški floti pretirane. Bojno brodnjce je v varni daljavi izven ognja obrežnih topov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene Arabe (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawdole Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscriptions: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v obljubljeni n. pr. (Septembra 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Poslovite se pravčasno, da se vam ne ustavi list.

STALIŠČE ORGANIZIRANIH RUDARJEV.

Zastopniki organiziranih rudarjev U. M. W. of A. so izdali po razbiti konferenci v Philadelphiji z zastopniki premogovniških podjetnikov izjavo, v kateri izrekajo, da obžalujejo, da se je konferenca z zastopniki premogovniških podjetnikov razšla brez uspeha. V svoji izjavi so povedali, da so prišli v Philadelphijo z resno željo, da se igravna sporne točke, a ker so premogovniški podjetniki ošabno odklonili zahteve rudarjev, zadene njih vsa krivda, da je konferenca končala z neuspehom.

Ta priprosta izjava govori, če pride do rudarske stavke, da odpade zanjo vsa krivda na premogovniške podjetnike. Zastopniki organiziranih rudarjev so nastopili odprto in pošteno, medtem ko so se podjetniki skrivali za washingtonski vojni sporazum.

Važno je za javnost, da izve, v kakšnih razmerah žive rudarji. Mezda na prvi pogled izgleda res visoka. Ali kdor se poglubi v podrobnosti te mezde, se kmalu prepriča, da rudar ne zasluži tega kot navaden tovarniški delavec. Pred vsem mora javnost vedeti, da rudar ne dela skozi vse leto. Največ so rudarji zaslužili povprečno v letu 1918 v državi Illinois. Tak povprečen letni rudarski zaslužek pa znaša le \$1.434. Povprečni zaslužek pomeni, da so nekateri rudarji zaslužili več, drugi pa manj, ali če se ves zaslužek razdeli enako na rudarje, ki so delali v illinojskih rudnikih, tedaj odpade zgoraj omenjena vsota na posameznega rudarja. Povprečni zaslužek v drugih državah je seveda znašal veliko manj. Če primerjamo ta povprečni zaslužek z rudarjevim povprečnim zaslužkom v letu 1913, vidimo, da je zaslužil rudar takrat povprečno osem sto dolarjev na leto. Življenske potrebe so se od tedaj podražile za več kot sto odstotkov, tako da se je v resnici rudarjeva mezda znižala in ne povišala.

Statistični oddelek v delavskem departmentu je izdal poročilo, da ameriška družina, obstoječa iz štirih oseb, potrebuje na leto dva tisoč pet sto dolarjev, da se dostojno preživi. Rudarjev povprečni zaslužek nam pa dokazuje, da ima rudar nad tisoč dolarjev primanjkljaja v svojem zaslužku, preden bo dosegel to vsoto, ki jo smatra delavski department za nujno potrebo pri dostojni prehranitvi družine, obstoječe iz štirih oseb.

Washingtonski sporazum je prenehal s končanjem vojne in jasno je, da je živa potreba nova pogodba. Vojna je končala, torej je avtomatično prenehala tudi washingtonska pogodba. Rudarji si niso torej sami izmislili, da je treba napraviti novo pogodbo, ampak so jo primorani skleniti, če nečajo delati brez pogodbe. Če zdaj rudarji zahtevajo novo pogodbo, zahtevajo nekaj logičnega, kajti ko mine veljavnost vojne pogodbe, ji mora logično naslediti druga pogodba.

Podjetniki nasprotujejo tudi skrajšanju delavnika. Vse skušnje govore za skrajšanje delavnika in menda ni delavcev, ki so tako potrebni, da se zniža delavnik kot rudarji. Delo v rudnikih je v zvezi z velikimi nevarnostmi in čim dalji je delavnik, toliko več rudarjev ponesreči na delu. Če se zniža delavnik, bodo rudarji tudi bolj stalno delali in ne bodo prisiljeni se seliti iz kraja v kraj s trebuhom za kruhom. Take selitve požro rudarjem še tiste pičle prihranke, ki si jih odtrgajo od ust. Odkar je bilo podpisano premirje lani v novembru so premogovniški podjetniki takoj omejili obrat v rudnikih mesto da bi skrajšali delovnik. Veliko rudarjev je bilo primoranih proti svoji volji ostati doma in počivati, dasiravno bi radi delali. Podjetniki so zaprli rudnike ali so pa znižali število delovnih dni v tednu. Na tisoče rudarjev je bilo ob delo, naobratno so pa cene življenskim potrebščinam plezale kviško, da je bilo strah in groza. Če rudarji zdaj zahtevajo znižanje delovnika, tedaj so to točko sprejeli v svoje zahteve na podlagi skušenj, ki jih imajo za sabo.

Nepotrebno je pa, da premogovniški podjetniki povišane obratne troške odlože na konzumente, če priznajo zahteve organiziranih rudarjev. Po sodbi rudarjev lahko plačajo premogovniški podjetniki povišane obratne troške iz profita, ki so ga prejeli v vojnem času in ki ga dobivajo še zdaj.

Poročila zvezne obrtne komisije govore odločno, da so premogovniški podjetniki napravili pri toni premoga štete dobička od petdeset centov do enega dolarja, med-

tem ko so nekateri podjetniki pred izbruhom vojne napravili pri toni premoga celo manj kot deset centov dobička. Veseli so bili, če je bilo pri toni premoga zasigurnih deset centov dobička.

Naj obračamo zahteve rudarjev, kakor hočemo, vedno bomo prišli do zaključka, da so utemeljene in pravične. Rudarji zdaj zahtevajo le to, česar so upravičeni trjati. V vojnem času so storili svojo dolžnost in garali noč in dan, tvegajoč svoje življenje globoko doli pod zemljo. In zdaj zahtevajo, kar jim gre po pravici.

DOPISI.

Hermine, Pa. — Na seji J. R. Z. št. 6 v Hermine, Pa., ki se je vršila 19. oktobra, se je pretreslo delo konvencije omenjene organizacije, prečitane so bile sprejete resolucije in članstvo je bilo zadovoljno s poročilom. Nekaj članov se je odzvalo pozivu za večjo finančno podporo in obljubili so, da bodo v bodoče prispevali \$1 mesečno namesto 25c, kar uvidijo potrebo. Mnogo rojakov se še ne zaveda, da je denarna podpora edino sredstvo za izvedbo zaritanskega dela.

Delegatje J. R. Z. lahko poročajo rojakom, kakšna beda je v Jugoslaviji, saj so silili angleško gospodstvo v Gredinovi dvorani v Clevelandu, kako je opisala razmere v naši stari domovini, čeprav je izražala simpatije do karadfordževske vlade. Te razmere je treba spreminiti in program naše organizacije je najboljši pogoj za spremembo.

Skrbeti moramo, da se naša organizacija razširi tudi tam, kjer je še ni, da čimprej postane velika sila, s katero bodo morali računati vsi nasprotniki prave demokracije. Kadar arabski narod spozna korist naše ideje, gotovo sprejme republiko in kraljček bo moral iti, ko spozna, kaj je volja naroda. Dokler ljudstvo kima in spi, toliko časa so prestolniki in plemiči: kakor hitro pa ljudstvo pokaže, da je zrelo, da se lahko sama vlada, ni več mesta za prestole.

Na ljudstvu je vse lažje. Ako se ne izvajajo unijski principi, je precej krivdo na organiziranih delavcih, ki se ne udeležujejo svojih shodov; če se sede kralji na stolčkih, je zopet krivo ljudstvo, ki se noče zdriniti.

Za bodočnost je treba zdaj skrbeti in vse krize je treba prepričati prej, ko je še čas. Prepozno je preklinjati, ko je vojna ali kakterakoli druga kriza že tukaj. Zdaj je čas, da podpiramo naše gibanje za boljšo bodočnost naše stare domovine. Zdaj moramo skrbeti, da se razširi med našim narodom zavest za pravo demokracijo in da se povzdigne na stopnjo politične zrelosti kakor se lahko z drugimi narodi vred odtrži sistema, ki povzročajo vojne in vzgaja učitelje krivega nauka, "da le bajonetni vodilje v civilizaciji". Od nas, proletarskega ljudstva, je odvisno, kakšna da bo bodoča generacija.

Podpirajmo torej Jugoslovansko Republiško Zdrženje in pokazimo svetu, da delujemo za pravi svetovni mir. Ako se jugoslovansko vprašanje reši po našem programu, tedaj ne bo nikdar več ugrožen mir v Balkanu. Zato bi ne smelo biti rojaka, ki bi bil brez znaka J. R. Z. Živele jugoslovanska federativna republika!

Opozarjam zastopnike in člane okr. organizacije št. 5 za westmorelandski okraj, da se vrši seja dne 26. oktobra ob dveh popoldnih v Westnewtonu, Pa. Udeležite se v polnem številu! Besedo bodo imeli vsi, ki pridejo na sejo. Pripravljeni smo odgovorjati na vsa vprašanja, ker smo si v svesti, da zastopamo dobro in pravično stvar. Na svidenje na seji! Ne ostanite slekerji! — **Anton Zernik**, tajnik okr. org. št. 5.

Nokomis, Ill. — V Prosveti čitam, da Illinois Coal Properties Co. išče več ljudi, da bi prišli sem od drugod. To je čudno, ker ta družba brene na ceste samo iz rudnika št. 10 v Nokomis od enega do štirih milj dnevno in odpušeni delavci imajo večinoma velike družine in svoje hiše. Družba torej išče novince, da se iznebijo starih delavcev, ki se naj potem klatijo po svetu kot desetletni bratje. Na ta način se pestijo delavci, samo da napravijo več denarja za selitev in ves težko pridobljeni zaslužek gre nazaj v roke kapitalistov. Tako se nas siromakov drži nesreča.

V rovu št. 10 je ogenj že več let. Premog je tako slab, kakršnega še nisem videl, čeprav se klatim že 30 let po svetu. — **Rudar.**

West Frankfort, Ill. — Naj vam opišem, razmere v tukajšnjih premogovnih. V rovu Main št. 18 (lastnina Pesbody Coal Company) so tako izvrstni boje, da ne samo goljufajo in preganjajo delavce, temveč jih tudi pretepaajo. To se je zgodilo 15. oktobra, ko so našega unijskega "čelovežana" pretepli. Zgodilo se je tudi to, da so delavci drugi dan vrtili šilo za ognjilo, toda niso se poslušali orožja, kakor so se kompanijski pretepači, ki so streljali na delavce in dva tako ranili, da se zdaj borita s smrtjo v bolnišnici. Kompanijski hlapčoni so jo hitro poodčili z "jarila", dasiravno je bila policija kmalu na mestu. — 18. t. m. je prišel neki debeluh iz Chicago in pripovedoval premogarjem, da je velika potreba za premog in da naj ne štrajkajo. Rekel je, da bo družba povišala plačo kakor hitro jo povišajo tudi druge države. To se razume, ali zakaj ne poviša plače že zdaj? Tak je sistem!

Naprednega duha je pa še dovolj med tukajšnjimi rojaki. Prohibicija nam dela nadlego in tolažiti se moramo s takozvanim "žokom". — **V. Gominshek.**

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Girard, Od. — Vaše poročilo je zanimivo, toda pozabili ste podpisati svoje ime. Če želite, da gl. odbor SNP nastopi proti vobam, ki govorite, da bodo gledale na to, da nobeden član SNP in SSPZ ne dobi dela v omenjeni tovarni, morate poslati svoje ime. Gl. odbor SNP se ne more ozirati na poročila, ki niso podpisana.

USPEHI ZADRUŽNEGA DELA.

San Francisco, Cal. — Tukajšnji strokovno organizirani delavci so odprli svojo prodajalno, v kateri prodajajo produkte zadržno organiziranih farmerjev.

V svoji prodajalni so prodali tri funte grozdja po deset centov, na odprtem trgu stane pa funt grozdja deset centov. Zaboje jabolč je stal \$1.55, na odprtem trgu pa dva dolarja in več. Krompir so dajali po dva centa funt, na odprtem trgu so pa morali konzumenti plačati 25 centov za sedem funtov krompirja. Sladkor so prodajali po deset centov funt. Vsaki dan prodajajo v zadržno prodajalni za šest tisoč dolarjev blaga. Ljudstvo se kar gnet v prodajalni in kmalu bodo morali prodajalno povečati.

KOKOŠJA JAJCA PO IZREDNO VISOKI CENI.

New York, N. Y. — V mnogih prodajalnih prodajajo tucat kokošjih jajc po \$1.08. Trgovci se izgovarjajo, da ne morejo dobiti jajc, ker so zastavkali vozniki pri ekspresnih družbah.

Če so zastavkali vozniki, ni nikjer zapisano, da imajo trgovci pravico zahtevati oduške cene za kokošja jajca. Proti takemu očitnemu oduštvu ne nastopijo veleblaziški listi, ampak govorančijo, da je stavka voznikov podražila kokošja jajca. Stavka voznikov ni v prav nobenem stiku s podražitvijo kokošjih jajc, ampak s to podražitvijo ima precej opraviti mešetarska lakomnost, ki je nezmerne.

NEMSKA OPERA V NEW YORKU MORA ČAKATI.

New York. — Nemška opera, katero so nameravali odpreti v ponedeljek v gledališču Lexington, ki pa je povzročila izgredo, da se je morala predstaviti prekiniti, je na odredbo župana Hytana odložena za toliko časa, dokler ne bo mirovna pogodba z Nemčijo ratificirana v senatu. Policija je dobila nalogo, da ustavi vsako nadaljnjo predstavo te vrste.

ANGLEŠKO DELAVSTVO ZA RAZPUST ZBORNICE.

Ljudstvo naj pomorno glasuje o vitalnih vprašanjih nacionaliziranja itd.

SEDANJI PARLAMENT NI IZRAZ LJUDSKE VOLJE.

London, 22. okt. — Danes je bil zopet odprt angleški parlament. Lloyd George je predložil obširni program vlade. Vlada namerava z različni ukrepi plakirati najvažnejša vprašanja, kot je nacionaliziranje rudnikov in železnic, irski problem, novi davki za pokritje obresti od ogromnih dolgov itd. Toda vsilni ukrepi so očitno vidna krparija, ki ne more držati dolgo, a še manj more zadovoljiti ljudstvo v kateremkoli vprašanju.

Nikdar še ni bila nobena vlada tarča take kritike, kakor je bil Lloyd Georgeva koalicija. To se bo pokazalo v parlamentu in splošna kritika je jasni dokaz, da vlada nima zaupanja ljudstva. Delavska stranka deluje na to, da se sedanji parlament raspusti in razpiše nove volitve. Za razpust so tudi nekateri liberalci v koaliciji, ki smatrajo, da je bolje, če vlada prepusti odgovornost ljudstvu, kakor pa da bi se borila z večnimi kritičarji. Volitve v zadnjem decembru so se izvršile pod vplivom vojne, ki je bila komaj končana, in pod vplivom Georgevih obljub, ki še danes niso izpolnjene; jasno je torej, da so bili volilci hipnotizirani, medtem ko velika večina vojakov sploh ni hotela voliti. Parlament je torej umetno sklamfana večina za vlado in ne predstavlja izraza ljudske volje.

Finančni položaj v Angliji je kritičen, gospodariki pa še bolj in socialni nepokoj se nadaljuje na vsej črti.

MATI JONES JE PREPRIČANA O ZMAGI JEKLABSKIH DELAVCOV.

Nadaljevanje s 1. strani.
se delavcu odzvala butara krivice, katero so mu naložili roparji, tedaj sem tudi jaz boljševik. Krivčanje o "boljševizmu" je stupeno in nesramno. Industrijalni kralji so odgovorni za boljševizem, če je kje v Ameriki takšna reč. Ako bi bila ta beseda znana v Lincolnovem času, tedaj bi bili tudi Lincolnu imenovali boljševika, ker je bil za pravico.

Mati Jones je povedala, kako je bila aretirana, ko je govorila v okolici Pittsburgha. Policiji so jo večkrat potegnili z govorniškega odra. Na nekem shodu je rekla le to: "Fantje, stojte trdno, kakor so stali moške leta 1776!" — na kar jo je policaj prijel za ramo in jo odvedel v zapor. Ko je korakala med dvema debelima policajma po ulici, je nekdo zavpil: "Zakaj gonita staro žensko?" Prijel je bil tudi on in plačal je \$20 za omenjene besede. Ko je bila v ječi, jo je obiskal neznan gentleman in jo nagovarjal, da naj opusti "nesmiselno agitatorstvo". Ona ga je pa vprašala: "Zakaj milijoni ljudi milijo k agitatorju, ki je pred 2000 leti vodil ljudstvo v Jeruzalemu?" — "Kristus ni bil agitator!" je uzaljeno odvrnil gentleman. — "Ne, zakaj so ga potem obesili na križ?"

Na vprašanje, kaj misli o izidu stavke, je dejala: "Delavci bodo zmagali. O tem ni vprašanje. Ljudstvo, ki se tako trdno drži vzlie vsem brutalnostim, mora zmagati prejaliste. Niti ona bitka za svobodo še ni bila izgubljena. Lahko pridejo začasni neuspehi, ali končna zmaga mora priti."

PRIVATNI VELEBNIŠKI PROTI GOSPODSTVENU NAČRTU.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
pina se, delavska skupina da. Javnostna in podjetniška skupina sta glasovali kot enota, dasiravno ni bila resolucija pri glasovanju v skupini sprejeta soglasno. V podjetniški skupini je J. N. Titmore, zastopnik farmerjev, izjavil, da ne glasuje proti delavcem in je zahteval, da se zapiše njegova izjava. V javnostni skupini je deset članov glasovalo v prilog delavcem, enajst pa proti, Gary se ni udeležil glasovanja. Nab. Russell, Spargo, Forrester in Mrs. Barnum iz javnostne

skupine so zahtevali, da se zabeleži njih glasovi, da so glasovali za delavce.

Pred glasovanjem je Gompers izrekel tele prorokne besede: "Tej situaciji stojimo nasproti kot moške. Ali nas je predsednik Zdrženih držav povabil na to konferenco, da več popuzimo kot smo pridobili skozi stoletja? Ali se naj zgodovinski boj ljudstva vsega sveta potisne nazaj? Mr. predsednik, mi nimamo nič in konzekventno ne popustimo ničesar." "Gospodje, če glasujete proti tej resoluciji, tedaj vam povem odkritostno in trezno, da ne veste, kakšno škodo ste povzročili sebi.

"Gospodje, pčvedal sem vam pred nekaj dnevi, če se ne boste pogajali z nami, kot s konstruktivnimi mošči in ženami v delavskem gibanju; če povzročite, da je odpušeno nemogoča za naše tovarne, če se borite proti nam za vsak ped zemlje in nam odrekate pravico do organizacije kot mednim delavcem v strokovnih organizacijah; če onemogočujete naše delo, nas lahko uničite, ali tedaj boste stali nasproti neki drugi stvari in obkalovali boste dan, ko ste impravili zaključek na tak način, da poruši vsposobljenost in delo, žrte in vojno služiti možem in ženam v ameriškem delavskem strokovnem gibanju.

"Ameriška delavska federacija, ameriško delavsko strokovno gibanje je tukaj in ostane. Če se ta konferenca ne pospeje do tistega viška, ki se pričakuje od nje, bo zelo žalosten, žalosten dogodek, toda ameriško organizirano delavstvo bo uspelo, in kar se danes tukaj odbija, bo pridobilo jutri."

LEKARNIŠKI USLUŽBENCI ZAHTEVAVO PoviŠANJE MEZDE.

New York, N. Y. — Lekarniški uslužbeni so se organizirali in zahtevajo, da se jim tedenska mezda v lekarnah prvega razreda poviša na štirideset dolarjev. Lekarniški pomočniki v lekarnah tretjega razreda pa zahtevajo 20 dolarjev tedenske mezde.

SENATOR WATSON SE JE SPRAVIL NA ZVEZNO OBRTNO KOMISIJO.

Washington, D. C. — Senator Watson iz Iowe je vzel na piko zvezno obrtno komisijo. Znano je, da je zvezna obrtna komisija odkrila fakto v mesni industriji, da so ljudje kar strelji, ko so jih čitali, in da niso verjeli svojim očem, da je res, kar čitajo. To je povzročilo, da si je zvezna obrtna komisija nakopala sovraštvo mesarske petorice.

Zdaj je zvezno obrtno komisijo napadel tudi senator Watson. Izjavil je, da je preiskaval socializem v različnih vladnih departementih. Večkrat je opozoril tudi senat, da so razni socialisti zaposleni v vladnih departementih, ali se da se hoče početi le z ommi, ki so zaposleni v zvezni obrtni komisiji. Očital je komisiji boljševizem in še huje reči.

Mr. Murdock, ki predseduje komisiji, seveda ni molčal na te očitke, ampak je podal izjavo, v kateri pravi, da podvršiva rezolucije senatorja Watsona, ker se bo, izkazalo, če pride do preiskave, da je njegova obtožba krivična. Murdock je temu dodal, da bosta od preiskave imela koristi le ameriško ljudstvo in komisija.

ITALIJA JE SVOJE DOBILA NILSON DOLARJEV.

Washington, D. C. — Ameriška vlada je posodila Italiji nadaljnji milijon dolarjev; skupno posojilo Italiji so danes znaša \$1.620.922.872; vsem zaveznikom pa \$9.647.419.494.

Jeklarska slava.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
radi tega početja, ki je imelo očitno namen zastrašiti jeklarske stavkarje. Odkar je ponesrečena bajka o zarotniških dinamitardih, se jeklarski podjetniki trudijo in mučijo svoje mošgane, da izumejo nekaj novega, da lahko očrnijo mirne stavkarje kot nevarne ljudi.

Najprvo so hoteli delavce ene narodnosti nahujkati proti delavcem druge narodnosti. To je spodletelo! Za tem so si izmislili bajko o zarotniških dinamitardih. Bajka je izgubila privlačno silo! What is next?

Konvencija J. R. Z. v Clevelandu.

ZAPISNIK III. ZBORA J. R. Z. v CLEVELANDU, O. (Nadaljevanje.)

Federacija, kakor jo predlagamo, pomeni ravnovesje med interesi celote in njenih delov. V Jugoslaviji si ne želimo dobiti v sobeni obliki, torej tudi ne razmet, ki bi komurkoli omogočala, da skoduje zaradi svojih sebičnih namenov interesom vsega naroda in da dobi navsezadnje zakonito zaščito pri tem postu. Na drugi strani pa tudi ne želimo velike kasarne, v kateri izgine vsaka individualnost in se skuša vse unificirati po enem kopitu.

Po svoji naravi so različne zadeve take, da bi jih uprava tem upešnejša, čim bolj bo enotna, medtem ko bi cepanje povzročilo največ škodo. Uprava vseh takih reči mora biti pridržana državi, to se pravi skupnosti. Nezmiselnost bi bilo na primer iz same zaljubljenosti v avtonomno decentralizacijo železnice, pa omogočiti v prometu muhavosti in ovirskih nazorov vpeljavo cele vrste različnih redov, katerih svota ne more biti nič drugega, kakor največji nerod.

Kakor pa je treba priznati nezogibno potrebo centralizacije za vse zadeve, ki zahtevajo po svoji naravi enotno upravo, je treba tudi priznati, da imamo v mnogih rečeh opraviti z različnimi, ki se ne dajo prezeti, da imamo v nekaterih rečeh opraviti z različnimi, ki se ne dajo prezeti, da imamo v nekaterih rečeh opraviti z različnimi, ki se ne dajo prezeti...

Predaleč bi vodilo naštevane vseh podobnih slučajev? Dovolj je, da imamo v resnici opravili z mnogimi zadevami, ki zahtevajo po svojem značaju avtonomno ureditev, in se za to gre, da se najde med kompetenco države in posameznih delov države meja. Kolikor je v takem načrtu mogoče, sem izkušni podati pregled istih zadev, ki naj bi bila na vsak način pridržane skupni upravi. Seveda ne smatram svoje resolucije ne v čem, ne v katerikoli oziru za sveto pismo, temveč le za poizkus, ki je v tem, ne v katerikoli oziru za sveto pismo, temveč le za poizkus, ki je v tem, ne v katerikoli oziru za sveto pismo, temveč le za poizkus, ki je v tem...

Priznavajoč potrebo, da se razdeli Jugoslavija zaradi faktičnih razlik, ki se morajo tudi v interesu celote vpoštevati, v avtonomne dele, pokrajine, dežele ali kakorkoli naj se že imenujejo, smatramo pa za potrebno, da se izvrši ta razdelitev po dejanskih potrebah, pri čemer odločujejo v prvi vrsti gospodarske razmere in interesi. Ne gre torej za to, da se ohrani dosedanje dežele s svojimi mejami in kot take povečajo z jugoslavansko državo, ampak da se v prvi vrsti ustvari enotna Jugoslavija in slovensko ničje, ampak da se v prvi vrsti ustvari enotna Jugoslavija in slovensko ničje, ampak da se v prvi vrsti ustvari enotna Jugoslavija in slovensko ničje...

Izdelani so bili že razni načrti, po katerih naj bi se ta razdelitev izvršila. Na ta ali oni način je mogoče zagovarjati skoraj vsakega, toda jaz nisem nistem spuščaj v take poizkuse, ker mislim, da zadostuje za našo nalogo, da izrečemo načelo, ki smo ga pripravili zagovarjati, podrobnosti pa pač lahko prepustimo ustavodajni skupščini, ki bo imela priliko slišati vse argumente in jih uvaževati po njih vrednosti.

V državi kakor v vseh tujih delih hočemo demokracijo, ki naj bo, kakor sem že naglasil, zavarovana z vseni mogočimi garancijami. Republika pomeni v tem oziru mnogo, ne pomeni pa vsega. Pač gre tudi za več, kakor je za zunanjo obliko, kar prezirajo zagovorniki "demokracije monarhične" vedoma ali nevedoma. Duh je važnejši od institucije same, ali duh je z institucijo tesno spojen. Demokracija je okruženost, čim ima kakršnokoli faktor izven naroda kakršnokoli posebno pravico in more vplivati na narodovo usodo svojevoljno. Monarhija, v kateri je monarh le dekoracija, le nekakšno živo pero za podpisavanje zakonov, ki jih je narod sklenil, a brez pravice, da štopi narodovi volji na kakršnokoli način na pot, je nepotreben in zlasti za jugoslovanske razmere predrag luksuz, ne glede na to, da se monarhom težko zaupati, da se zadovolje s tako dekorativno vlogo in da ne bi poizkušali pridružiti svojem volje s tako dekorativno vlogo in da ne bi poizkušali pridružiti svojem volje...

Toda demokracija pomeni več kakor republika. Demokracija pomeni vladanje se bistveno razlikuje od onega zelo razširjenega, po katerem sta vladati in ukazovati identična pojma. Ne tam, kje izhaja vaa moč od naroda samega in jo narod res izvršuje in kontrolira, se sune po pravici govoriti o demokraciji. Predložena resolucija skuša postaviti to moč na zanesljivo podlago in ne podeljuje vladne avtoritete nobenemu posameznemu delu, temveč spaja v njej eksekutivno in parlament, postavila pa v vsakem slučaju narod kot najvišjo instanco.

Temu namenu služi v prvi vrsti volilna pravica. Program ne zahteva, da bodi splošna in enaka, kar se pač razume samo od sebe, ampak predpostavljajo tudi proporcen sistem, ki omogoči, da se slišijo vsi glasovi in pride tudi manjšina do besede v tistem razmerju, ki se v njema z dejanskim položajem. Resolucija pa predlaga še neko od dosedanje šege različno določbo, ki naj služi zaščiti, da bodi izvoljeno zastopstvo pravi izraz tistega ljudstva, ki ga je izvolilo. V sedanjih parlamentih so zastopani kraji, kar ni nič drugega, kakor dedščina fevdalne dobe, v kateri so bili vsi važnejši interesi teritorialni. Danes ne dobimo na tak način zastopstva interesov, katerih ne označujejo več posamezni kraji, ampak veliko natančneje posamezni poklici. Nadar v Idriji nima enakih interesov z dekanom ali z veletrgovcem v Idriji, pač pa jih ima z rudarjem v Zagorju ali v Trbovljah; zdravnik ali inženir v Ljubljani ima mnogo več skupnega z zdravnikom ali inženirjem v Zagrebu, Belgradu, Sarajevu, kakor s sodniki in bankirji v Ljubljani. Lokalni interesi so zastopani v občinah; državno zastopstvo pa mora podati pravo sliko dejanskih razmer in skupinah namesto dosedanjega teritorialnega sistema, po katerem se mora dejanski položaj neizogibno v zastopstvu popačiti. Celo vrsto parlamentov imamo, v katerih zaseda ogromno število juristov, kakor da je politika poseben poklic, za katerega so le pravnik dovolj oспособljeni. Vsa čast tej stroki, toda če naj parlament služi interesom naroda, je treba priznati, da ima narod še precej drugih poklicev, ki niso za splošno ali nič manj važni od advokatskega ali notarskega in da tudi juristi kljub rimskemu in bizantinskemu in germanskemu pravu niso vsega vedni.

Poleg vseh garancij v volilnem sistemu pa mora ostati narod vrhovna moč, da moremo govoriti o demokraciji; zato mu pridružimo program pravice odpoka za zastopnikov, pravico referendumov in iniciative, pa tudi pravico odločitve v slučaju sporov med posameznimi deli vlade, me. legislativo in eksekutivo.

Strah, da bi imel narod vsled tega preveč opraviti s politiko, je prazen. Zvest večje odgovornosti more le pospešiti resnost med poklicnimi faktori, in prifakovati je vsled tega manj, ne pa več političnih "afar". Važno pa je predvsem, da povzdigne aktivno sodelovanje v političnih zadevah znanje in razumevanje ljudstva, da okrepa tudi čut njegove odgovornosti in da napravi sčasoma politiko bolj enostavno, ne pa bolj zamolano. Razume se pa samo ob sebi, da je treba tudi izven tega skrbeti za čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Moj čas je potekel in ne preostaja mi nič drugega, kakor da predložim zboru resolucijo, o kateri naj sklepa. Mislim, da govori nje vsebina večinoma sama zase in ne potrebuje tujnega komentarja. Seveda pa sem pripravil podati v odseku in na plenarni debati vsako pojasnilo, ki se zahteva. Prosim cenjene delegatije in delegate, da vzamejo resolucijo, ki kaže okostje in glavne sile in mislice države, kakršno si želimo, in enako resnostjo v pretres, s kakršno se jim predlaga.

Besedilo tega predloga je sledeče: Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Referent čita resolucijo in dodaja nekaterim točkam kratek komentar.) Za enkrat je moja naloga opravljena. Zavedam se mnogih pomankljivosti, toda cenjeni zbor naj vzame blagoslovo in poitev, da mi naloga razmere meje, katerih ne morem prekoračiti in da je v odmerjenem času nemogoče izčrpati vso snov. Dovoliti mi je še kratko opazko: Program gre skupaj s resolucijo mojih tovarišev v odsek in konvencija dobi urejen celoten program, o katerem bo razpravljala in sklepala. Mislim, da ni pretirano, če imenujem stvar resno in optim, da je zbor v tej stvari čim boljše ljudsko izobrazbo, ki ne pride v prid le politiki, ampak vsem interesom naroda in posameznika sploh. Tudi na to se načrt programa seveda ozira.

Inozemstvo.

"Wilson je bil pripravljen za mirovno posredovanje leta 1916," pravi Bernstorf.

Berlin. — Komisija narodno skupščine, ki preiskuje, kdo je zakrivil vojno, je v torek zašilala grofa Bernstorfa, bivšega nemškega poslanika v Združenih državah. Bernstorf je izpovedal, da je bil predsednik Wilson v decembru leta 1916 pripravljen posredovati za mir, toda kajzerjeva vlada je samovoljno odklonila posredovanje na uaein, kot ga je zasnoval ameriški predsednik.

Anarhisti napadli bivšega italijanskega ministrskega predsednika.

Rim. — Antonio Salandra, ki je bil v začetku evropske vojne italijanski ministrski predsednik, je bil v ponedeljek napaden od anarhistov, ko je prišel z avtomobilom v San Severo. Na njegov avtomobil se je vsula toča kamenja in nekateri okupantje so bili zadeti.

Monarhistične homatije v Budapešti.

Dunaj, 17. okt. — "Abendblatt" ima poročilo iz Budapešte, da so Rumunji aretirali ogrškega ministrskega predsednika zato, ker jih je potegnil s svojo obljubo, da podpisše separatni mir z Rumunsko in da bo rumunski kralj Ferdinand obenem tudi ogrski kralj. Rumunsi so pozneje izvedeli, da se Friedrich pripravlja, da posodi bivšega avstrijskega cesarja Karla na ogrski prestol, naker so rumunske čete prenehale z izpraznjenjem Budapešte in rumunski general Horty je ukazal prijeti Friedricha. Druga vest se glasi, da so angleške in ameriške straže preprečile aretacijo z nasajenimi bajoneti in angleški častnik, ki zapoveduje straži, je velel Rumunecm, da naj izpraznijo mesto.

Misija zavezniških generalov v Budapešti je ravnokar sporočila zavezniškemu svetu v Parizu o dogodkih in zahtevala, da zavezniški prisilijo Rumunjo, da jih uboga, ako ne, tedaj misija zapusti Budapešto. Zavezniški generali so že sili gledat rope in umore Rumuncev, medtem ko se v Parizu nihče ne zmeni, da bi bilo tega enkrat konec. Poročilo misije se glasi, da so Rumunji že v avgustu priznali zastopnike zavezniških za svojo najvišjo oblast, toda njihovim poveljem se smejejo, zasramujejo zaveznike in nadaljujejo z roparsko kampanjo. Člani misije so po dveh mesecih čakanja tako ozlovoljeni, da bi najrajši zapustili Ogrsko.

Potres v Rimu.

Rim. — V sredo jutraj so se pojavili lahki potresni sunki v Rimu. Hiše so se tresle in bila je panika med ljudmi, toda kakšne nesreče ni bilo.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 11. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PRESEDNIK: Vincenc Calakar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrust, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: JOHN VERDERBAR, 2708 1/2 Lawdale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Torbevec, Box 1, Chicago, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POTRNI ODBOR.

Jelo Ambrožič, predsednik, Box 251, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 406 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenkhar, Box 276, Barberton, Ohio.
Joe Radlitch, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 426, Bridgeville, Pa.
Anton Radlitch, Box 78, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šolar, Box 104, Green, Kans., za Jugoslad.
Leo Kihar, Box 248, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 1881 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.
Johak Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
Joe Kalin, 1097, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calakar, Jelo Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PRESEDNIK: Frank Alak, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trébal, Box 151, Lawrence, Pa.
Johko Ovan, 242 Englewood, Detroit, Mich.
Joe Štuk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Uderic, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6282 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jelo Zavertnik.

POZOR! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi dopisi na gl. poradni odesk se naj pošiljajo na naslov: Jelo Ambrožič, Box 251, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Calakarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namahila, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v svezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Livarje potrebujemo.

Pridite na zapad, kjer so plače višje in življenje prijazno. Naši livarji zaslužijo \$7.00 do \$12 na dan in delavno stanje je zmerno. Zglasite se pri:

THE ST. LOUIS MALLEABLE CASTING CO.,
7800 North Broadway, St. Louis, Mo.

BOŽIC SE BLIŽA

Vaši stariši in sorodniki so potrebni obleke in hrane. Oni potrebujejo vaše pomoči. Ni ga vzroka zakaj bi jim ne pomagali sedaj takoj, in jim s tem napravili VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE, prevoz je odprt v vse kraje v Evropo. Vaše pošiljatve so jamčene in garantirane po zavarovalni družbi. Vi ne rizirate ničesar od vaše strani.

THE GLOBE EXPORT & IMPORT CO.,
826 N. Clark Street, German Turner Hall Bldg.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO, PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI, IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki šele potovati v stare domovine, ki šele poslati denar ali kateri imajo opraviti lastne delave v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 2 let v popolno zadovoljstvo, poštino in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA d-ki vsakdo takoj v materinskem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
141 Washington Street New York, N. Y.

PIVO.

Napravite fino pivo doma tako enako kot pripravi naša potom Hero-Tablets ali Bavarskega Beer-Extracta.

Jedna skatula Hero-Tablets za 6 galon piva.....	\$1.00
Jedna skatula Hero-Tablets za 15 galon piva.....	5.00
Jedna kova Bavarskega Beer-Extracta za 7 galon piva.....	5.00

Prakek za izdelovanje pomoranske pijače (Orangeada) skatule po 50c in 60c.

V vsakim narodnem poljem stalinov navodilo in Slovacum in Angleskem jeziku. Naredilom je prilagati denar ali Money order (ne privlačih čekov) ter pošiljati na:

A. Pestotnik,
32 Overpeck Ave. Ridgfield Park N. J.

Slovenci, Hrvatje in Srbi

Dokler, vi napredujete imate vsega dovolj na svetu.

Ne pomislite na svojo v stari domovini, ki so vam najbližji in potrebujejo vaše pomoči.

Poslužite se prilike

Dokler je denar tako nizek ceno. Za prav malo dolarjev dobite dosti kron, lahko se pa tudi trdi, da bodoje posneje krozne dražje.

Mi pošiljamo denar stalno, hitro in po smerno nizki ceni na kateri si bodi naslov, ali ga tudi volimo v katerokoli hranilnico, ki si želite za vas v domovini.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na

John Nemeth State Bank
1597 Second Ave., cor. 83rd St.,
NEW YORK CITY

NEW YORK

je središče svetovnega prometa v vseh ozirih.

Denarne pošiljatve — Potovanje v stari kraj — Svoje in prijatelje dobiti in do-movine sem — vse to se izvrši najhitreje in najzanesljiveje v velikem New York s posredovanjem v obse znane, nad DVAJSET let obstoječe ter zlasti našim rojakom priljubljene

POTNIŠKE PISARNE IN BANKE

EMIL KISS

Ta tvrdka pošilja denar zanesljivo, hitro in po najnižji dnevni ceni, zastopa vse parobrodne družbe, izstavlja menajice (DRAFTS) na vse zanesljive denarne zavode sveta, sprejema denarne vloge, jih obrestuje od dneva vložitve in izplačuje vloge brez odpovadi.

Ta tvrdka vam daje GARANCIJO za vse poslovanje. Če kaj potrebujete, NE poskušajte drugje, temveč vselej vprašajte to tvrdko za pojasnila, katera dobite brezplačno. Pišite ali pridite osebno na:

EMIL KISS,

133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

Ustanovljeno 1898. Phone: Orchard 4216.

Pod nadzorstvom državnega bančnega oddelka.

NAPREDEK

"Prosveta" pije na blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njimi in želite, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V mnogih nam vse se vsakdanje potrebščine po zmerani ceni.

ANTON BORNK,
Horseshoe, Pa.

Ze oglašje so odgovorni je oglaševalci sami. Mi ne sprejmemo do njih nobene odgovornosti. Vsek kdor kaj kupi za oglašev in če mu ni všeč ali sam sili pripiti. Vsako odgovornost in posledice naj nosi vsak sam. Upravništvo lista.

Važno kulturno vprašanje.

(Nadaljevanje.) Ne trdimo, da je po vseh, a po mnogih časopisih za mladino je nabranega — mlo rečeno — toliko balasta, da mora, če ne že ves, gotovo pa pretežni del istega iz njih. Toda kako? — Ali naj iztrgavamo? — Naša misel v tem je tole: Kjer je mladina mnogo in rada brala, so stari letniki tozadnih časopisov že itak v tako defektnem stanju, da jim ni drugega leka, nego zakurjena peč. Toda med balastom je tudi v starih letnikih časopisov za mladino nizanega toliko klenega zrnja, da nam nikakor ne bi kazalo zaradi nekaterih plev, uničiti tudi zrnje. Smo mnenja, da se naj taki stari letniki časopisov za mladino pomladé, in sicer v povsem novi obliki, t. j. v obliki prirodnih knjižic za zabavo in pouk. V vsako toliko knjižico bi se naj sprejelo nekoliko povestice, pesmic, kaj iz zgodovine, zemljepisja, prirodopisa, naravoslovja in strokovnega znanja kot takega. Takih prenovljenih knjižic bi bila mladina zelo vesela, in iznebil bi se izgovorov: "Sem že bral!" — Da velja vse to, kar smo povedali sedaj o časopisih za mladino, tudi za druga dela z raznovrstno vsebino, tega, tako upamo, nam ni treba praviti še posebej.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

ITALJANSKI NACIONALIZEM IN SLOVENSKEGA KLERIKALIZEM.

Tržaška "Nazione" (glasilo italijanskih nacionalistov) od 16. septembra (Anno II, N. 311) piše: Izjave dr. Tuma na stanknem zboru italijanskih socializmov iz Julijske Benečije so zaradi svojega posebnega zmisla sila nevarne. "Lavoratore" bo zopet skušal dokazovati, da pospešujejo italijanski socialisti z vsem svojim delovanjem tudi italijanske narodne koristi. Odkrito povedano: Izjave slovenskega socializma ne zboru italijanskih delavcev so nam nasprotno zgoreni dokaz, da medtem, ko slovenski socialisti skušajo ob vsaki priliki intrigrirati na vse načine za svoje panslavistične cilje, in to celo v Trstu samem, zanemarjajo italijanski socialisti boljbolj svarta in narodne dolžnosti napram lastnemu ljudstvu. Nobenega dvoma ni, da je hotel dr. Tuma, kot pravi, nepopolnopravni Slovenec še enkrat povedati, da je vsa Julijska Benečija enotna slovenska tvorba v zvezi narodnim razlikam (za dr. Tuma so Italijani v Primorju manjšina, ki se ima spojit s slovensko večino.) Ne žudimo se predznanosti slovenskih nacionalistov, ki se imajo za "Etdinost", žudimo se nasprotno brezvestnosti italijanskih "sodrugov" itd., itd.

1000 K globe. Če se prestopki ponove, se obsodbe razglase javno po časopisju. Kogar zadenejo označene kamni večkrat v letu, izgubi za to leto aktivno in pasivno volilno pravico in možnost izvrševanja javnega poklica. Železničarji, soferji in ljudje, ki vsled pijanosti izpostavijo druge v nevarnost življenja, izgube službo.

POTOP. Zgodovinski roman. Splani H. Sienkiewicz. Počestovani Podpisniki. (Mladjevo) Zagloba jame sam kričati: "Pošljite po ostale poljske polke ter pobijte izdajce!" "Tiho, gospod!" "Nakrat pa v nekem kotu dvorišča zagromé puške. "Jezus Marija!" zakriči Volodijeovski. "Kaj to pomenja, Mihael!" "Očividno so vstrelili Stahoviča in ona dva častnika, ki so se namenili k hetmanu," odvrne razdražen mali vitez. "Za rane Kristusove! V takem slučaju se tudi nam ni nadejati, da nam prizaneso." "Grom strelav zaglušil daljši razgovor. Volodijeovski se prime krčevito mreže ter pritiska k njej čelo, toda delj časa ni mogel ničesar opaziti, razum nog škotahkih pešcev, stoječih temo pri oknu. Strelj pušek pa so se oglašali čimdalje bolj pogostoma; naposled zagromé tudi topovi. V ječi se je dalo razločno slišati butanje krogelj ob steno, kakor bi ropotala toča. Grad se je kar tresel. "Umakni se od okna!" zakriči Jan Skretuski. "Ako ne, dobiš kroglje v glavo." "Nikakor! Kroglje padajo včas, a one iz topov ravno na nasprotno stran. Ne grem dol." Volodijeovski se poprime še močnejše mreže ter se skliče ves med okno, tako, da ni potreboval Skretuskega, ki bi ga podpiral. V ječi je postalo temno, ker okno je bilo majhno in Mihael, danš šibak, je je popolnoma zakril. Vendar pa so zvedeli vse tovariši, stoječi spodaj, kaj se godi na dvorišču. "Sedaj vse dobro vidim!" zakriči Volodijeovski. "Ogri so se oprli ob zid in streljajo od ondot. Ha, bal sam se, da jih ne bi pognali v kot, ker tam bi jih topovi hipoma ugonobili. Vrli vojaki! Ni jim kaj reči. Brez častnikov storé, kar treba. Sedaj ni videti ničesar, ker se vleče dim po zemlji." Streljanje postaja šibkeje in šibkeje. "Veliki Bog, ne odlašaj s kaznijo!" zakliče Zagloba. "Nu, kaj je videti, Mihael!" vpraša Skretuski. "Škotje napadajo." "Grom in strela, da moramo tu sedeti!" zakriči Stanislav. "Skupaj so. Ogri so jeli napadati suličarje s sabljami. Oh, žal mi je, da ne morete sami videti, kakšni vojaki so!" "Med seboj se koljejo, namesto s sovražnikom." Ogri zmagujejo. Škotje na levem krilu se umikajo. Meleškovi dragonci stopajo na njihovo stran. Škotje stojé v dveh ognjih. Korf ne more streljati s topovi, ker bi morli tudi Škote. Tudi Ganebofove vojake vidim med Ogri. Že so upadli vrata. Gotovo hočejo oditi od tod in kakor burja lomijo vse na poti! "Bilo bi dokaj bolje, ko bi naskočili grad in se ga polastili," zakriči Zagloba. "Nič ne škoduje, če ga ne vzamejo. Jutri se vrnejo s prapori Mirskega in Stankoviča. Hej! Hariamp je ubit. Ne, že vstaja, samo ranjen je. Pri vratih so. Kaj to pomenja? Mar je tudi škotska straža pri vratih prestopila na

stran Ogrov, ker že odpira vrata! . . . Vidim oblak dimu na drugi strani. . . Sedaj vidim Kmitica. . . Da Kmitic je to. . . Z vsemi svojimi jezdecami se rine skozi vrata. "Na žegavi strani je! Na žegavi!" kriči Zagloba. Volodijeovski ne odgovori nekaj časa. Hrup, roljanje orožja in kriki se je razlegal med tem s podvojeno silo. "Končano je!" zakriči presunljivo naposled. "Kdo je podlegel?" "Ogri. Kmiticovi jezdecami so jih razbili, a sedaj jih teptajo in nekajo. Prapor ima že Kmitic v rokah. . . Končano je! . . . Po teh besedah se Volodijeovski spustil s okna ter pade na roke Janu Skretuskemu. "Bijte me, gospodje, bijte, ker sem vreden tega," zakliče mali vitez. "Imel sem že v rokah tega šlovka, pa sem ga pustil živoga! . . . Ja sem mu oddal Radzivilovo naročilo ter mu pomagal nabirati vojake, s katerimi je sedaj nastopil proti domovini. . . Gospod, dodeli mi samo, da se še enkrat srečava s sabljami. . . Podaljšaj mi moje življenje na pogin temu izdajalcu. Prisezam, da mi ne uide več ta nišvrednež iz rok!" Med tem so gromeli kriki, topot kopit in streljše nekaj časa, potem pa oslabevali. Čez jedno uro je nastala na dvorišču gluha tišina, katero so dramili samo umerjeni koraki straže in glasna povelja. "Dragi Mihael, poglej še enkrat, kaj se je zgodilo," prosil Zagloba. "Čemu gledati?" odvrne mali vitez. "Vas vojak lahko sam ugane, kaj se je zgodilo. Videl sem Ogre pobite. . . Kmitic, praznuje zmago!" "Bog, da bi ga konji raztrgali tega peklenščka! Naj gre Tatarjem čuvat hareme!" zarobanti Zagloba.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

PRINCE ALBERT the national joy smoke. Princ Albert je naj više upotrebljvan duvan kod naroda za lulu i cigarete u celoj Americi. Toje zaoto što je u Princ Albert naj bolja roba. Vi možete stalno pušiti i svaki put kada napunite lulu uvek će vam bolje prijati i bolju ukus davati. Princ Albert ukus je različiti od drugih duvana što ste ikada prije pušili. Vi će te više i više svaki dan radje pušiti nego i koji drugi i on će vam uvek jednako prijati. Princ Albert ne će vam vaš jezik gristi i Vaš vrat neće biti siv nego ćete se naj sretnije osećati toje za oto što su naše moderne mašine usred našeg patenta israzali sav rdjav ukus što ostaje u drugum duvanu. Kupite danas prvi put ne što dobro za pušiti a to je Princ Albert. R. J. REYNOLDS TOBACCO CO. WINSTON-SALEM, N. C.